

SPRAWOZDANIE

dotyczące sprawozdania finansowego Agencji Wykonawczej Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych za rok budżetowy 2012 wraz z odpowiedzią Agencji

(2013/C 365/27)

WPROWADZENIE

1. Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (zwana dalej „Agencją”, inaczej „ERCEA”) z siedzibą w Brukseli została ustanowiona decyzją Komisji 2008/37/WE ⁽¹⁾. Agencję ustanowiono na okres rozpoczynający się 1 stycznia 2008 r. i kończący się 31 grudnia 2017 r. Zadaniem Agencji jest zarządzanie programem szczegółowym „Pomysły”, stanowiącym część 7. programu ramowego na rzecz badań naukowych ⁽²⁾.

INFORMACJE LEŻĄCE U PODSTAW POŚWIADCZENIA WIARYGODNOŚCI

2. Przyjęte przez Trybunał podejście kontrolne obejmuje analityczne procedury kontrolne, bezpośrednie badanie transakcji oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych przez Agencję systemach nadzoru i kontroli. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie prac innych kontrolerów (w stosownych przypadkach) oraz analiza oświadczeń kierownictwa.

POŚWIADCZENIE WIARYGODNOŚCI

3. Na mocy postanowień art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) Trybunał zbadał:

a) roczne sprawozdanie finansowe Agencji obejmujące sprawozdanie finansowe ⁽³⁾ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu ⁽⁴⁾ za rok budżetowy zakończony 31 grudnia 2012 r.; jak również

b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

Zadania kierownictwa

4. Na mocy art. 33 i 43 rozporządzenia Komisji (WE, Euratom) nr 2343/2002 ⁽⁵⁾ kierownictwo odpowiada za sporządzenie i rzetelną prezentację rocznego sprawozdania

finansowego Agencji oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw:

a) Zadania kierownictwa w zakresie rocznego sprawozdania finansowego Agencji obejmują: zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i rzetelną prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem, a także wybór i stosowanie właściwych zasad (polityki) rachunkowości na podstawie zasad rachunkowości przyjętych przez księgowego Komisji ⁽⁶⁾ oraz sporządzanie szacunków księgowych, które są racjonalne w danych okolicznościach. Komitet kierujący zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe Agencji po tym, jak zostanie ono sporządzone przez księgowego Agencji na podstawie wszystkich dostępnych informacji. Do sprawozdania finansowego księgowy dołącza oświadczenie, w którym stwierdza między innymi, czy uzyskał wystarczającą pewność, że daje ono prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji finansowej Agencji we wszystkich istotnych aspektach.

b) Zadania kierownictwa w zakresie legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń i zgodności z zasadą należytego zarządzania finansami obejmują zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie skutecznego i wydajnego systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwego nadzoru, jak również podejmowanie odpowiednich działań w celu zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz – w razie konieczności – wszczynanie postępowań sądowych w celu odzyskania nienależnie wypłaconych lub niewłaściwie wykorzystanych środków finansowych.

Zadania Trybunału

5. Zadaniem Trybunału jest przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie ⁽⁷⁾, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego rocznego sprawozdania finansowego Agencji oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Trybunał przeprowadza kontrolę zgodnie z wydanymi przez IFAC Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej i kodeksem etyki oraz z Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli

⁽¹⁾ Dz.U. L 9 z 12.1.2008, s. 15.

⁽²⁾ Do celów informacyjnych w załączniku II skrótkowo przedstawiono kompetencje i działania Agencji.

⁽³⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu oraz rachunku wyniku ekonomicznego, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁽⁴⁾ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje rachunek wyniku budżetowego wraz z załącznikiem.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 72.

⁽⁶⁾ Zasady rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji opierają się na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (IPSAS) wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych, a w kwestiach nimi nieobjętych – na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości (MSR) / Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

⁽⁷⁾ Art. 185 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1).

wydanymi przez INTOSAI (ISSAI). Zgodnie z tymi standardami Trybunał zobowiązany jest zaplanować i przeprowadzić kontrolę w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe.

6. W ramach kontroli stosuje się procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w rocznym sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Dobór procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od oceny ryzyka wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnego zniekształcenia w rocznym sprawozdaniu finansowym lub istotnej niezgodności transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania z wymogami przepisów Unii Europejskiej. W celu zaprojektowania procedur kontroli odpowiednich w danych okolicznościach kontroler, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego oraz systemy nadzoru i kontroli wprowadzone celem zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Kontrola obejmuje także ocenę stosowności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalności sporządzonych szacunków księgowych, a także ocenę ogólnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego.

7. Trybunał uznał, że uzyskane dowody kontroli stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania poświadczenia wiarygodności.

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

8. W opinii Trybunału roczne sprawozdanie finansowe Agencji przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach jej sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz wyniki transakcji i przepływy pieniężne za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami jej regulaminu finansowego oraz z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji.

Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

9. W opinii Trybunału transakcje leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2012 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

10. Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z ZESZŁOROCZNYMI UWAGAMI

11. Przegląd działań naprawczych podjętych w wyniku uwag zgłoszonych przez Trybunał w roku poprzednim przedstawiono w załączniku I.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Louis GALEA, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 17 września 2013 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Vitor Manuel da SILVA CALDEIRA

Prezes

ZAŁĄCZNIK I

Działania podjęte w związku z zeszłorocznymi uwagami

Rok	Uwagi Trybunału	Działania naprawcze (zrealizowane / w trakcie realizacji / niepodjęte / brak danych lub nie dotyczy)
2011	Agencja nie przeprowadziła wystarczających kontroli w trakcie opracowywania wewnętrznego narzędzia informatycznego zwanego e-Stream, którego celem było zautomatyzowanie procesu zatwierdzania dokumentów w wydziale zarządzania naukowym. Studium tego projektu nie zostało odpowiednio określone, ryzyko nie zostało właściwie zidentyfikowane, a kierownictwo nie monitorowało postępów w realizacji projektu. Uchybienia te przyczyniły się do niepowodzenia tego projektu informatycznego, co spowodowało odpis z tytułu utraty wartości trwałej w kwocie 258 967 euro.	zrealizowane
2011	Tymczasowy dyrektor Agencji został mianowany 1 stycznia 2011 r. decyzją Komisji. W lutym 2012 r., w momencie kontroli, zajmował on to stanowisko o miesiąc dłużej niż okres jednego roku, który stanowi maksymalny okres przewidziany w regulaminie pracowniczym. Ponieważ pierwotna funkcja dyrektora – kierownika wydziału została czasowo przejęta przez kierownika działu, zachodzi tu ta sama niezgodność z regulaminem pracowniczym. Inny kierownik działu pełnił obowiązki kierownika wydziału między czerwcem 2009 r. a lutym 2011 r., a czas zajmowania tego stanowiska był nieprawidłowy również w tym przypadku.	zrealizowane

ZAŁĄCZNIK II

Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (Bruksela)

Kompetencje i zadania

<p>Zakres kompetencji Unii według Traktatu</p> <p>(art. 182 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej)</p>	<p>1. Wieloletni program ramowy określający wszystkie działania Unii jest uchwalany przez Parlament Europejski i Radę, stanowiące zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym. Program ramowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ustala naukowe i technologiczne cele, które mają być osiągnięte przez działania przewidziane w artykule 180 oraz priorytety, które się z nimi wiążą, — wskazuje ogólne kierunki tych działań, — ustala ogólną maksymalną kwotę oraz szczegółowe zasady współuczestnictwa finansowego Unii w programie ramowym, jak również odpowiednie udziały w każdym z przewidywanych działań. <p>2. Program ramowy jest dostosowywany lub uzupełniany w zależności od rozwoju sytuacji.</p> <p>3. Program ramowy jest urzeczywistniany poprzez programy szczegółowe przygotowywane w ramach każdego działania. Każdy program szczegółowy określa szczegółowe zasady jego realizacji, ustala czas jego trwania i przewiduje środki uznane za niezbędne. Suma kwot uznanych za niezbędne, ustalona przez programy szczegółowe, nie może przekroczyć ogólnej maksymalnej kwoty ustalonej dla programu ramowego i dla każdego działania.</p> <p>4. Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Parlamentem Europejskim i Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała programy szczegółowe.</p>
<p>Kompetencje Agencji</p> <p>(decyzja Komisji 2008/37/WE)</p>	<p>Cele</p> <p>Agencja została ustanowiona decyzją Komisji 2008/37/WE z dnia 14 grudnia 2007 r. do celów zarządzania wspólnotowym programem szczegółowym „Pomysły” w dziedzinie badań pionierskich na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 58/2003. Program „Pomysły” jest realizowany przez Europejską Radę ds. Badań Naukowych, która obejmuje niezależną Radę Naukową, która ustanawia strategię naukową Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych i monitoruje jej wykonanie przez Agencję, odpowiedzialną za zarządzanie operacyjne. Agencja uzyskała autonomię od Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych i Innowacji w dniu 15 lipca 2009 r.</p> <p>Zadania</p> <p>Zadania Agencji są opisane w akcie delegującym (zob. decyzja Komisji C(2008) 5694), a w szczególności w jego art. 5–7. Zadania te obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wszystkie aspekty związane z zarządzaniem administracyjnym i realizacją programu, a w szczególności procedury ewaluacyjne, wzajemna ocena oraz proces wyboru zgodnie z zasadami ustanowionymi przez Radę Naukową, — zarządzanie dotacjami pod względem finansowym i naukowym.
<p>Zarządzanie</p> <p>(decyzje Komisji C(2008) 5132 i C(2011) 4877)</p>	<p>Komitet kierujący</p> <p>Komitet kierujący jest organem nadzorującym działania Agencji i jest mianowany przez Komisję (zob. decyzja Komisji C(2008) 5132). Komitet przyjmuje roczny program prac Agencji (zatwierdzony przez Komisję), budżet administracyjny i sprawozdania roczne. Składa się z pięciu członków i jednego obserwatora.</p>

<p>(decyzje Komisji 2007/134/WE i 2011/12/UE)</p> <p>(decyzja Rady 2006/972/WE)</p> <p>(rozporządzenie Rady (WE) nr 58/2003)</p>	<p>Rada Naukowa Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERBN)</p> <p>Na mocy decyzji Komisji 2007/134/WE Rada Naukowa ERBN ustala strategię naukową programu szczegółowego „Pomysły”, jest w pełni upoważniona do decydowania o rodzaju badań, które będą finansowane zgodnie z art. 5 ust. 3 decyzji 2006/972/WE i pełni rolę gwaranta jakości działań z naukowego punktu widzenia. Do jej zadań należy w szczególności ustalanie rocznego programu pracy w ramach programu szczegółowego „Pomysły”, ustanowienie procedury wzajemnej oceny, a także monitorowanie i kontrola jakości wdrożenia programu szczegółowego „Pomysły”, bez naruszania odpowiedzialności Komisji. Składa się z dwudziestu dwóch członków mianowanych przez Komisję.</p> <p>Dyrektor Agencji</p> <p>Mianowany przez Komisję Europejską na cztery lata.</p> <p>Kontrola zewnętrzna</p> <p>Europejski Trybunał Obrachunkowy.</p> <p>Organ udzielający absolutorium z wykonania budżetu</p> <p>Parlament Europejski działający na zalecenie Rady.</p>
<p>Środki udostępnione Agencji w roku 2012 (2011)</p>	<p>Budżet</p> <p>37,8 (35,6) mln euro</p> <p>Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2012 r.</p> <p>Budżet operacyjny na rok 2012 przewiduje plan zatrudnienia obejmujący 100 (100) pracowników tymczasowych oraz środki na zatrudnienie 289 (260) pracowników kontraktowych i oddelegowanych ekspertów krajowych, co oznacza łącznie 389 (360) stanowisk, z czego na koniec 2012 r. obsadzonych było 380 (350):</p> <ul style="list-style-type: none"> — 96 (97) pracowników tymczasowych, w tym 11 (13) oddelegowanych i 85 (84) pracowników zewnętrznych, — 275 (245) pracowników kontraktowych, — 9 (8) oddelegowanych ekspertów krajowych. <p><i>Przydział stanowisk:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — działania operacyjne (wydziały naukowe oraz zarządzające dotacjami): 71 % (68 %), — działania administracyjne (inne wydziały): 29 % (32 %).
<p>Produkty i usługi w roku 2012 (2011)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie umów o dotację, zawartych w wyniku naborów wniosków na granty dla badaczy rozpoczynających niezależną karierę, granty dla badaczy zaawansowanych i granty w zakresie synergii oraz dotacje na weryfikację poprawności projektu w ramach programu prac programu szczegółowego „Pomysły”. Program ten jest wdrażany w drodze publikacji corocznych ogłoszeń o naborze wniosków, po której następuje ocena (przez zewnętrznych ekspertów), sporządzenie i podpisanie umów o dotację, a następnie monitorowanie realizacji projektów. Każdy nabór wniosków owocuje pewną liczbą umów o dotację o przewidywanym okresie realizacji projektów wynoszącym około pięciu lat. 2. Realizacja naboru wniosków na rok 2012 w ramach programu prac programu szczegółowego „Pomysły” (granty dla badaczy rozpoczynających niezależną karierę, granty dla badaczy zaawansowanych, granty w zakresie synergii oraz dotacje na weryfikację poprawności projektu): w 2012 r. złożono 7 899 wniosków, w tym 4 741 o granty dla badaczy rozpoczynających niezależną karierę, 2 304 o granty dla badaczy zaawansowanych i 710 o granty w zakresie synergii, oraz 144 wnioski o dotacje na weryfikację poprawności projektu. Spośród tych wniosków 7 740 zostało uznanych za kwalifikowalne i ocenionych przez komisje oceniające. Łącznie do finansowania wybrano 960 wniosków (883 z głównych list oraz 77 z list rezerwowych).

3. Opracowanie i rozpowszechnianie informacji na temat programu szczegółowego „Pomysły” oraz działań Agencji w 2012 r.
4. W 2012 r. Rada Naukowa odbywała regularne spotkania w Europie, zwykle na zaproszenie władz krajowych. Spotkania w różnych państwach członkowskich lub w krajach stowarzyszonych mają na celu eksponowanie ERBN. Zarówno władze krajowe, jak i lokalne środowiska naukowo-badawcze uważają te spotkania za istotne wydarzenia. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. zorganizowano pięć sesji plenarnych Rady Naukowej: w lutym, czerwcu i grudniu w Brukseli (Belgia), w kwietniu w Sofii (Bułgaria) i w październiku w Limassol (Cypr). Zgodnie z zaleceniami panelu ds. przeglądu struktur i mechanizmów ERBN z 2009 r. Rada Naukowa powołała dwa stałe komitety: pierwszy zapewniający wytyczne w zakresie konfliktu interesów, uchybień naukowych i kwestii etycznych oraz drugi zajmujący się wyborem członków paneli oceniających. Agencja wykonawcza wspierała działania obu komitetów, które odbyły – odpowiednio – jedno i dwa spotkania w 2012 r. Członkowie Rady Naukowej spotykają się również w ramach grup roboczych poświęconych konkretnym zagadnieniom. W 2012 r. agencja wykonawcza zorganizowała szereg spotkań grup roboczych ERBN ds. innowacji i kontaktów z przemysłem, otwartego dostępu, umiędzynarodowienia i równowagi płci. Grupy robocze przeprowadzają analizy i wspierają strategię naukową ERBN, składając wnioski przyjmowane przez Radę Naukową na posiedzeniach plenarnych w dziedzinach z zakresu ich kompetencji: przeanalizowania kontaktów ERBN z sektorami przemysłu i przedsiębiorstw oraz wpływu badań finansowanych przez ERBN na innowacyjność; opracowywania stanowiska ERBN w sprawie otwartego dostępu; zbadania odpowiednich mechanizmów zmierzających do zwiększenia udziału badaczy spoza Europy, a w szczególności z Brazylii, Rosji, Indii i Chin (państw BRIC), w programach ERBN oraz zagwarantowania, by ERBN była prekursorem dobrych praktyk w dziedzinie równowagi płci w badaniach naukowych. Agencja wykonawcza we współpracy z członkami tych grup przygotowała szereg dokumentów roboczych obejmujących analizy i kluczowe wnioski na temat konkretnych kwestii podejmowanych przez grupy robocze i stałe komitety.

Źródło: informacje przekazane przez Agencję.

ODPOWIEDŹ AGENCJI

1. Agencja przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Trybunału.
-